
Nye vedtekter i sykehjelps- og pensjonsordningen for leger

AKTUELT I FORENINGEN

GRETHE VEIÅKER NILSEN

grethe.veiaker.nilsen@legeforeningen.no

Økonomi- og administrasjonsavdelingen

Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP) har revidert ordningens vedtekter. Til tross for at ordningen har stram økonomi og at det vil måtte gjøres prioriteringer fremover, er det funnet rom for en viss utvidelse av rettighetsområder der styret har funnet det rimelig.

Det var behov for oppdateringer og tilpasninger til omkringliggende regelverk. De nye vedtektene gjelder fra 1. januar 2025.

Kravet om driftsavtale er fjernet for leger som driver privat praksis gjennom aksjeselskap de er ansatt i

Spesialister som driver helprivat praksis (uten driftsavtale med RHF) har også tidligere hatt rett til avbruddsyttelsene fra SOP, men kun når de har drevet praksisen som personlig næringsdrivende. Leger uten avtale, som har vært organisert og ansatt i aksjeselskap, har ikke hatt denne rettigheten.

SOP har nå fjernet kravet om driftsavtale for leger som driver praksisen gjennom aksjeselskap som de er ansatt i. Dette innebærer at helprivate leger vil ha rett til eksempelvis sykehjelp uavhengig av driftsform – forutsatt at øvrige vilkår er oppfylt.

Regelendringen gjenspeiler at flere privatpraktiserende leger velger AS som organisasjonsform. SOPs styre har funnet at det ikke lenger er rimelig å opprettholde et skille mellom leger organisert gjennom enkeltpersonforetak og leger organisert i AS hva gjelder retten til avbruddsyttelser for helprivate leger.

Utvidelsen av retten til avbruddsytelser vil særlig berøre privatpraktiserende spesialister - som er gruppen der flest medlemmer driver helprivat uten avtale med det offentlige.

Utvidet rett til utgiftskompensasjon for vikarleger som blir syke

Vikarer i privat legepraksis har egne regler når det gjelder avbruddsytelser fra SOP. Vikariatene må ha hatt en viss varighet for rett til de fleste avbruddsytelser. Vikarer har rett til sykehjelp, men ytelsen beregnes ulikt avhengig av vikariatets lengde forut for avbruddet. For rett til sykehjelp med ordinær beregning, må legen ha vært vikar i minst tre måneder før hen blir sykmeldt.

Det er heldigvis ikke mange leger som blir sykmeldte før de har rukket å arbeide minst tre måneder som vikar. Men for de få som opplever nettopp det, har SOP en begrensning som innebærer at legen får en inntektskompensasjon på 20 prosent av seks G slik at legen sammen med sykepenger fra NAV får seks G (kr 744 168 i 2025).

Tidligere har det ikke foreligget rett til utgiftskompensasjon for leger med såkalt seks G-beregning. Dette kunne slå svært uheldig ut for vikarer som har ansvar for å dekke utgifter mens de er syke. Med virkning fra 1.1.2025 er regelverket endret på dette området. Vikarer som kan dokumentere at de fortsatt er ansvarlig for å dekke driftsutgifter (eksempelvis gjennom praksisleie til hjemmelsinnehaver) mens de er sykmeldte, vil nå kunne ha rett til utgiftskompensasjon. Dette vil gjelde så lenge vikaren fortsatt dekker utgiftene, eventuelt inntil ny vikar kommer inn i praksisen.

Krav om dokumentasjon over faktisk arbeidsgrad ved søknad om sykehjelp

SOP har hjemlet kravet om dokumentasjon av faktisk arbeidsgrad under sykmelding. Dette innebærer at alle leger må oversende kopi av søknadene om sykepenger til NAV for å få utbetalt sykehjelp. Det har vært praksis for å innhente denne informasjonen over noe tid ettersom SOP erfarer at leger ikke alltid opplyser at de har arbeidet utover det sykmeldingsgraden angir. Kravet er nå hjemlet i ordningens vedtekter.

Vedtak om AAP kan gi rett til uførepensjon fra SOP

Det var ønskelig å tydeliggjøre at vedtak om arbeidsavklaringspenger fra NAV er et tilstrekkelig vilkår for mulig rett til uførepensjon fra SOP. I kapitlet om uførepensjon er det derfor tatt inn en presisering om at både vedtak om AAP og uføretrygd fra NAV kan gi slik rett.

Egen frist for ettersendelse av vedlegg

Under hvert ytelseskapittel er det innført en egen frist for ettersendelse av nødvendige vedlegg til søknader. I enkelte saker tar det svært lang tid å få oversendt nødvendig dokumentasjon. SOP har derfor funnet det nødvendig å sette en grense for hvor lenge en ufullstendig søknad skal holdes aktiv før den avsluttes som foreldet. Denne fristen kommer i tillegg til ordningens generelle søknadsfrist på seks måneder fra fraværet tok til. SOPs styre vil fortsatt ha anledning til å fravike disse fristkravene når særskilte omstendigheter gjør seg gjeldende.

Øvrige endringer

Alle bestemmelser som regulerer konsekvenser ved tap av autorisasjon er endret og strammet inn.

Alle ordningens avbruddsytelser er nå inkludert i beregning av opptjenings tid for ytelser der det er aktuelt.

Regelverket for avkortning i opptjenings tiden grunnet opphold i utlandet er spesifisert.

Bestemmelsen om medlemmets opplysningsplikt overfor ordningen er oppdatert og tydeliggjort, også hva gjelder mulige konsekvenser av å ikke oppfylle denne plikten. Det er tatt inn henvisning til en ny bestemmelse, § 19-3, *Diverse frister*, som ytterligere presiserer regelverket rundt tilbakekreving ved feilutbetalinger.

Under bestemmelsen «utbetalingsregler», er det presisert at kun livsarvinger har rett til å søke om sykehjelp etter et medlems bortgang.

Det er innført en ny bestemmelse §19-3 som regulerer ankefrist, og regelverk rundt feilutbetalinger og tilbakekreving.

Du kan lese mer om SOPs vedtekter på www.sop.no.

Publisert: 3. mars 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.03.15

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.